

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КНЪИЖЕВНОСТЬ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ П. Ненадовићъ.

ТЕЧ. IV. {

Овај листъ излази вторникомъ и петкомъ, цѣна му е за три мѣсеца 4 цванцика.

} № 29.

ПУТНИЧКА ПИСМА. *)

У Вевею — Септ. 1847.

Плаво небо спуштено на сѣдо теме Алпа, покрило е као какавъ азуриный шаторъ сву дальину што се очима прегледати може; оно съ некимъ уживанѣмъ грли и покрива ова најлепша и најсрећнија места у целомъ свету. Зелено езеро лежи тихо у своѣмъ кориту, као какавъ радникъ кадъ се после свога дневногъ посла у ладу одмара, по гди кои немирный ветрићъ будига и игра се съ нѣговимъ таласима; високи снѣжни брегови съ некимъ поетичнимъ уживанѣмъ озбиљно и замышљѣно сматраю ову дивоту природе; сунце спрема се да зађе за удалѣне брегове Юри, кои се са оне стране на дну езера величественно плаве; по гдѣ-коя песма срећны обитателя овога рая, просеца тихій воздухъ есенѣгъ вечера — а я пріятелю мой, седимъ на обали овогъ лепогъ езера, и са некимъ тужнимъ уживанѣмъ сматрамъ, ове лепе предѣле. Ахъ Боже мой, како ова места мора да су лепа оныма, кои имаю съ кимъ да свое мисли и своя чувства деле. Усамљѣнъ овде при овимъ красотама, радо се опоминѣмъ свега оногъ што ми е мило и драго, и што ми е сада удалѣно. Тежко ми е што ни едногъ пріятеля ни едногъ познаника, немамъ сада овде, коме бы могао рећи: гледай како е онај брегъ величественъ и гордъ, а како е она тамо долина скромна, и за приљѣжиште побожны и залюбљѣны створена; немамъ коме показати провалу гдѣ быстра Рона у езеро утиче, нити имама съ кимъ дѣлити чувства и мысли коя ме обузимаю, гледећи одавде на Кларенсъ, Монтре, Шилонъ, Вилневъ и друга места, у којима е Жан-жакъ Русо своя најнѣжнѣя чувства у својой *Нувель Хелози* оживіо и овѣчио. Само са овомъ кнѣгомъ треба свакиѣмъ путникъ да крозь ова лепа места путуе. Колѣко е хиљада досада путника, само сбогъ Русовлѣве *Хелозе* изъ удалѣногъ свогъ отечества овде као на аплику долазило, да погледомъ надокнаде оно што ѣй читанѣ не могло подпуно задовољити. Та кнѣга, то ми е за садъ единый другъ што ме у Вевею и у околинама нѣговимъ прати и разговара, и заиста мало бы нашао пріятеля съ којима бы задовољнѣе и лепше време проводио. Неописано е задовољство на обалама генѣскогъ езера, безбриге читати русовлѣву *Хелозу*; али е јошть

веће задовољство, имати коме саобштити и писати све оно што човекъ може са своимъ пріятелѣмъ делити. Та два предмета заузимаю на овомъ момъ путованю све оне часове, кои су тихомъ одмору посвећени. Ни самъ ти одавно писао. Желянъ самъ да ти пишемъ, мое одморено перо незна шта ће пре да ти каже. Када бы могао све оно што желимъ на одномъ листу казати, онда бы те заиста одъ мои дугачки писама поштедио. Мое последнѣ писмо писао самъ ти изъ Маерингена. Одъ оно доба до сада мало е времена прошло, али много се на момъ путованю променуло. Оно весело ѣачко друштво разишло се на све стране, и я, премда ми тешко ова самоћа на срце пада, опетъ се радуемъ, што самъ остао усамљѣнъ, да кои данъ само себы и своимъ мыслима проживимъ.

У Маерингену остали смо само два дана, те смо се мало повратили, одъ оногъ уморногъ и тешкогъ прелазка преко великогъ брега Гримзла и Фурке. Јошть у Маерингену почели смо се разговарати о растанку. Такавъ разговоръ чимъ се поведе у друштву, а особито међу путницима кои путую зато, да што годъ виде што нису видели, или кои по већој части путую само зато да нису кодъ куће; онда ту е растанакъ близу. Тако и буде. У Маерингену остане неколико, неки оду десномъ обаломъ езера пешке, а насъ неколико кои смо едва дочекали што смо изъ дивљачности стрмениты алпа изашли, седнемо на паробродъ, и превеземо се за пола сата до на дно езера, одакле смо преко Унтер-зеена дошли у Интерлакенъ. Унтер-зеенъ нѣ насъ имао съ чиме дуже одъ пола сата зауставити. То е едно пріятно швайцерско селце у коме смо узгредъ видели неколико дрвены вѣшто по швайцерској форми начинѣны кућа, кое су преко 200 година старе, и кое се јоште добро држе; али Интерлакенъ задржао насъ е дуже негъ што смо се надали. То е оно место у Швайцерској, и можемо рећи у целой Европи, гди многе удвѣљѣне душе изъ дальногъ света долазе, да у лепоти и у разновидности природе траже себы лека.

Велика гостилница Белведеръ сместила е све насъ веселе и младе хайделбержске путнике; ту смо се свы на ново скупили и сустигли. И они што су остали у Маерингену, и они што су отишли десномъ обаломъ езера, седили су сутра данъ заедно съ нама при веселомъ и безбрижномъ ручку у Интерлакену. При томе ручку рѣшимо и договоримо се да се ту прочастимо па онда да се растанемо. И заиста, кадъ се човекъ мора са своимъ

*) Читатели опомену ће се овы путнички писма изъ Шумадинке 1850. и 1852. године. У овомъ сада писму продужуе се путованѣ по Швайцерској, прекинуто у 58. брою Шумад. 1852. год.

приятельна и друговима да растане, онъ треба да избере и лепо место за растанакъ, да му помисао и тугу растанка оно својомъ лепотомъ разблажуе. — Изъ Интерлакена ишли смо и поодили сва облична лепа места. Долина што лежи између ова два мала езера, зове се Бедели-талъ; то е таква долина, гдѣ да е Адамъ кадъ е изърая изтеранъ бую, дошао, небы ни мало примѣтио да е промену место свога блаженства. Шта е Хеленен-талъ, што бечлије овако радо пооде, према оной долини, одакле путникъ гледа сибъжнѣи врь великогъ брега Юнгфрау. Изъ Интерлакена ишли смо у Лаутербрунень, кое е само 3 сата дальине. Ту смо нашли неке старе развалине градића Уиспунена. О развалинама, и о човечіој вѣштини одавде нећу ти ништа писати. О томе ти могу писати изъ Рима, ако ме Богъ сподоби да негда и крозь нѣга прођемъ. Оно што Швайцерску лепомъ чини, нема прошлости, оно неможе нигда остарити ни развалиномъ постати. Нека се меняю народи, обичаи и езицы, нека се меня форма државногъ правителства, нека се меня што време може променити; она долина, питоми хардерски брежчићи, водопади Гисбаха, ова лепа езера, они сибъжни врови — оста ће вѣчно. Природа стварајући овај предѣлъ света, желела е сама себе надвисити.

(продужиће се.)

ВАТРА НА МОРУ.

Найвећа несрећа лађара постизава, кадъ се на лађи ватра появи, у таквомъ случаю ништа се поготову избавити неможе. Оваково страшно позорѣ представля намъ некій енглескій капетанъ Бентекъ.

Капетанъ Бентекъ пође на едной лађи са 206 людіи у Индію. Кадъ е после многи претрпѣлѣи бѣда у индіиско море дошао, появи се на лађи међу момцима болестъ, одъ кое се нѣи 40 поболу. Капетанъ видећи ову несрећу гледао е да дође съ лађомъ на обалу кодъ Мадагаскара, или кодъ Санъ-Маурица или кодъ острова Бурбона; и после дугогъ напрезана едва се кодъ овогъ последнѣгъ острова обале дочепа. Овде се болестници одъ чистогъ воздуха мало опораве. Одавде прећу на острово Сент-маріа близу Мадагаскара, гдѣ сви поготову оздраве. Островляни доносили су имъ воћа, пиринча, кокошию, и дали су имъ знакомъ разумети, да и оваца, срна и друга естива имаю. Матрози излазили су свакій данъ на суво и са островлянима трговину у промену водили; прапорце, пожеве, кашике и коекакве играчке дечіе држали су они да е велика наплата за теладъ, овце, свинѣ и млеко. Островляни нису имали поморанце, капетанъ, да бы и съ нѣима лађу снабдѣо, пошлѣ неколицину на едной лађици у Мадагаскаръ; но ови збогъ противногъ ветра нису могли на суво изићи, и зато се опетъ натрагъ поврате. Но сутра данъ чую, да у внутрености острова овогъ има и поморанци; капетанъ пошлѣ неколико матроза са урођеницима, и ови донесу доста сладки и леппи поморанци.

На овомъ острову бавили су се 9 дана, и зато време сви момци оздраве; и пошто су лађу поправили и очистили, крену се далъ на путь. Сви су садъ радостни были, едно што су се опоравили, а друго што су се са

свиима потребама снабдѣли. Што се пакъ далъ догодило, самъ капетанъ Бентекъ овако е приповѣдао:

„Я самъ сутра данъ седећи у моіој соби благодаріо Богу, што су ми момци сви оздравили, и овако задоволянъ легнемъ да одпочинемъ; кадъ наеданпутъ зачу се вика „ватра ватра!“ истрчимъ брзо на кровъ, на све стране погледамъ, но нигди ватру неспазимъ. Покажу ми матрози после едно буре, за кое кажу, да се изнутра нешто запалило; я метнемъ дланъ на рупу, ерѣ е очеплѣно было, и никаквогъ знака одъ ватре непримѣтимъ. После ми стану приповѣдати, да е надзиратель у магазинъ сишао, да момцима ракіе наточи, но случайно падне парче горећегъ фитила крозь вранѣ, и ракію запали; наеданпутъ се буре распадне и горећа ракія разліе се до мѣста, гдѣ е углѣнь стаяо; сви садъ навале, и са неколико акова воде ракію погасе; али се плаше, да се нѣ некако углѣнь одоздо запалию. Наложимъ одма момцима да и на углѣнь воду сипаю, и кадъ ни съ едне стране ватру неспазимъ, одемъ опетъ у мою собу. После по сата повикну опетъ матрози: ватра. Сиђемъ се часъ пре доле; кадъ тамо половину углѣна већъ у пламену лежи; станемо сви воду сипати; наеданпутъ претвори се савъ магазинъ у димъ, тако, да готово нѣ могућно было обстати. Я при свемъ томъ доле останемъ, и матрозима кажемъ да наизменде долазе; већъ е и мене димъ збунио и овладао, да нисамъ могао дуже остати. Као изванъ себе изиђемъ изъ магацина и кажемъ корманошу, да се савъ баруть у море баца; но овај противанъ буде томе, говорећи ми: „да съ чиме ћемо се доцнѣ одъ непріятеля бранити?“ ватра се међутимъ нимало уталожила нѣ; савъ кровъ изпробіали смо, само да бы димъ одишао, а наипосле и лађицу и чамецъ у море бацимо, едно што е момцима сметало, а друго, да бы се у случаю крайнѣ нужде спасли. Нигди нѣ се могла нити тврда земля, нити каква лађа на мору видити, коя бы намъ у колико толико у помоћъ притекла. Већъ су стали неки матрози у море скакати и пливајући гледали су да се оне лађице и чамца докопаю. Корманошъ на средъ мора лежао е на едномъ капку одъ лађе, видећи га они у чамцу, рекну му, да што пре къ нѣима дође, ерѣ ће они иначе чамецъ отиснути; овај едва до нѣи доплива и каже имъ да и мене причекаю, но заповѣсть се садъ ничія нѣ слушала; пресеку уже и удалъ се одъ гореће лађе.

Я за оне у чамцу ништа нисамъ знао, будући самъ непрестано пословима занятъ бую; кадъ наеданпутъ налажући и заповѣдајући осврнемъ се и упрепашћенъ спазимъ неколико заоставши матроза, кои уплашено повикну на мене: „шта ћемо садъ капетану? прочи са лађицомъ и чамцомъ избегоше.“ Я брже болѣ поитамъ на кровъ, кадъ видимъ, да су се они прилично одъ насъ удалили, заповѣдимъ матрозима, да ветрила разану и да за нѣима поитамо и преморамо ій, да насъ на лађе приме, иначе ћемо и нѣіове упропастити.“

„Мы смо се бадава трудили, да іи достигнемо, ерѣ нѣіове лаке лађе пловиле су као перо. Найпосле рекнемъ заоставшимъ матрозима: вы видите браћо, да ни у когъ другогъ надежде немамо, већъ у Бога и наше силе; удвоймо ове и гледаймо, да ватру погасимо. — Трчите у другій магазинъ и избаците савъ баруть у море, докѣ

ніе у ватру огрезао! Я съ дунђерима станемъ патосъ вода лађе кварити, да бы само што више воде у лађу популяло; но на нашу несређу лађа е одоздо збогъ морски првїй гвозђемъ патосана была, и никако се ніе могло сикирама пробити. Ово тако уплаши матрозе, да су сви изъ свогъ грла почели викати и јукати. — После краткогъ времена примѣтимо, да се у нечемъ ватра сманъва; чимъ се овимъ мало обрадуемо, на еданпутъ букну баруть са зейтиномъ — пропасть намъ е стаяла неизбѣжима, еръ што мы више воду сипамо, то све веђма и веђма зейтинъ букти. Дрека и јукъ одъ матроза упрепасти ме, коса ми се на глави накрештила, и зной ме самртный спопао быо.“

„Но при свомъ овомъ ужасу опетъ смо непрестано радили: сипали смо воду на лађу, бурадь съ барутомъ у море бацали; веђъ смо были избацали на 1000 центи, но оста намъ јоштъ на 6000. Докъ смо мы овако у послу были, запали се заоставши баруть, и лађа на иляду комада распрсне се. На нђой се налазило јоштъ 119 людїй. Я самъ се у томъ тренутку налазио кодъ кормила, и нђи 36 кои су мало далъ одъ мене кровь лађе водомъ поливали, распрска ии сила, ова е судба остале постигла. И я самъ исто тако спреманъ быо умрети, прекрстимъ руке и рекемъ: Господи, спаси душу мою! Но при свей овой страоти, опетъ ми се нека искра надежде появљивала. Съ висине изъ воздуха паднемъ у море међу илядама комади порушене лађе; освртајући се тамо амо, спазимъ катарку одъ лађе, докопамъ се некако и налегнемъ се на ню. Съ изнемогнутимъ гласомъ рекемъ: Боже мой! ова лена лађа пропаде као Содома и Гомора.“

„За неко време ни едне живе душе нисамъ спазити могао; — кадъ наеданпутъ помоли главу неко изъ мора и упути се одма едномъ балвану; кадъ се овога дочепало повикне: Боже! я самъ јоштъ на свету! — По гласу познамъ, да е то младый Херманъ. Опазимъ поредъ нђга еданъ манїй балванъ, замолимъ га, да ми га како дотура, еръ на катарки нисамъ никако могао обстати; што е врло гломазна и што нисамъ съ нђомъ могао владати. И да ми ніе онъ то учинїо, я заиста не бы се могао балвана дочепати, едно што самъ две ране имао, а друго што самъ одъ пада тако малаксао да се нисамъ ни покрепути могао.
(край слѣдуе.)

ДОМАЊИЙ ТЕАТРЪ.

Господинъ. (Чешля се према огледалу) море жено, я свакаї данъ имамъ све више белы длака; съ тога си ты свакаї данъ спрамъ мене ладнїя.

Госпоя. Небой се човече, я тебе волимъ; и да облишь као овца, ты бы опетъ у моимъ очима быо црнь.

МРВИЦЕ

— Кафа почела се текъ у 15. столеђу употреблявати. Кажу найпре да су овчари кои су чували овце примѣтали, да кадъ овце еду одъ тога растѣнїя (т. е. кафе) да су онда хитре, и неспаваю нити лежу. То дочуе настойникъ некогъ монастыра, и почне тай плодь (кафу) брати, кувати и своимъ калуђерима давати, да пїю, и за-

иста примѣти, да су онда калуђери по сву ноћъ могли се богу молити, а да незадremaю. Турско правителство забрани да се неразпростире пїенїй кафе. Подъ Муратомъ III. изађе заповѣсть те се све кафане затворе: но опетъ подъ Махмудомъ IV. почне се употреблявати кафа. Текъ подъ Солиманомъ у години 1554. ступи кафа у Цариграду у равно право са осталимъ пїедемъ; и читаво столѣће прошло е докъ е то пїеће у Паризъ и у друге вароши западне Европе у обичай ступило.

Писаръ. Сбогъ тога што се ошїашъ и ноћу ларму правишь, осуђенъ си да два дана будешъ у апсу, па ћешъ онда бити протеранъ тамо одакле си и дошао, то есть у Призренъ гдѣ си се и родїо.

Кривацъ. За бога господине промените ту пресуду. затвори те ме 20 дана у апсѣ, платїћу 20 талира казни, и ако оћете јоштъ ударите ми 25 батина, и протерайте ме кудъ годъ оћете, макаръ у пакао, само немој те ме протерати тамо гдѣ самъ се родїо.

Писаръ. А зашто?

Кривацъ. Ербо тамо ми е жена. *)

ПОЛЕЗНЕ ОПОМЕНЕ.

Зеленъ пасуль (бураиїя) сачувати се може овимъ начиномъ. Очисти найпре пасуль одъ конаца. Угрей одприлике четири пута толико воде, да ключа, онда саспи савъ пасуль у ту воду, и причекай докъ вода опетъ два три ключа неизбїе. Скини котло съ ватре, одаспи воду, а пасуль брже сручи у ладну воду, кою неколико пута мѣшай, докгодь се пасуль сасвимъ неизлади. Изручи, почемъ воду проснешъ, пасуль на чаршавъ и искрижай га, као обично за куванъ, па га у пећи каквой добро осуши, да се скори. Пасуль ће се тай држати више година, и вкусъ и лице быће му као обично у свакогъ зеленогъ пасуля. —

ЗАГОНЕТКЕ.

— Пружи платно одъ мора до Дунава, па га сави у ораову люску.

— Одъ земль се диже а неможе се дигнути.

— Како се Србинъ србски зове?

— Кућица у горици на едной ножици.

— Еданъ пруть све полъ огради.

ОБЪЯСНЕНІЕ.

** У Шумадинке брою 26. изложїо е — В —. Миѣнїе свое у смотренїю В. Л. умствованїа о именителномъ собственогъ имена „Александръ.“

Ово изложенїе — В — мени се чини да е уобште умѣстно, и само ради узведена предмета на основъ, коїомъ ће се

*) Оваї е прилогъ одъ едного оженїногъ господина посланъ, за то жене нека се нехоте на учредникъ Шумадинке, ербо до већой части све прилоге противу жена шалю оженїни люди, и несмеду своа имена да подпїшу. 1. Априла. Учр.

приликомъ онъ и у особености своіой появи, налазимъ за добро, придати, да се овај именителный у страннымъ рѣчма за сръбскій языкъ најболъ може рѣшити по аналогіи подобны' сръбски рѣчій.

У сръбскомъ языку сва суштествителна и прилагателна, која се свршую на кратко а р ѣ, избацую у родителномъ и остальма падежима (съ нѣкимъ изятіями на род. множ.) писме а, дакле напротивъ она, која се на дугачко а р ѣ свршую, речено а или а задржаваю, н. п. бумбаръ — бумбара, ратаръ — ратара, сабларъ — саблара, овчаръ — овчара, чуваръ — чувара, пударъ — пудара, и т. д.

Примѣре првогъ потврѣния навео е самъ — В —, и садъ слѣдуе, да се пређе одъ рѣчій сръбски' на странне.

Ове стране рѣчи највышше су собствена имена,

И мы имамо нѣколико собствены' имена' на кратко а р ѣ, као: Скадаръ род. Скадра, Баноштаръ (село у Срему) родит. Баноштра, Ибаръ, Искаръ (рѣке сръбске) род. Ибра, Икра, и т. д.

Кадъ се грчка и римска собствена имена на славенски преводе, онда се у грчкомъ коначно о с, а у римскомъ коначно и s, одбацуе, и остатакъ образуе именителный славенскій, н. п. Πέτρος = Petrus = Петръ, и т. д. но у сръбскомъ по горной аналогіи уметнуто е предъ коначнымъ р, едно кратко а, и тако е посрбљиво ово име на Пет а р ѣ, род. Петра, као и Дмитаръ — Дмитра, и т. д.

И ово све лако иде, докъ се има посла съ рѣчима, кое се у грчкомъ на о с, а у римскомъ на и s свршую; но тежже е съ оными, кое се свршую у грчкомъ ва о с а у римскомъ на е г, у кой редъ долази име: Ἀλεξάνδρος = Alexander, каква су: Λεάνδρος = Leander, Ἀναξιμάνδρος = Anaximander, Περιάνδρος = Periander, Μενάνδρος = Menander и т. д.

Ако се ова имена буду посрбљивала одъ грчкогъ: онда имъ по горной аналогіи иде именителный на а р ѣ: но ако се она посрбљиваю одъ римскогъ; онда незнамъ, по комъ правилу да се е г преобраћа у а р ѣ?

У латинскомъ языку има много рѣчій на е г, одъ кои нѣке у косвенны падежи задржаваю писме е, нѣке пакъ одбацую га, као: puer — pueri, gener — generi, socer — soceri, celer — celeris, minister — ministri, magister — magistri, Alexander — Alexandri, и т. д.

Нѣмцы су овогъ рода рѣчи, кое су потребовали, узели по крою латинскомъ, и рекли су: Alexander, Minister, Magister (Meister) и т. д.

Сръбљи су исте рѣчи узели како кою н. п. Александеръ, министеръ, магисторъ, майсторъ; тако и нѣмачко Theater узели су театеръ, и то е тако обште ушло у народъ, да захтѣвати садъ одъ Србаля, да кажу: Александаръ, министаръ, театаръ, значило бы, такво имъ насиліе чинити, као кадъ бы одъ нѣи захтѣвало се, да говоре: магистаръ — магистра, или, майстаръ — майстра, почемъ они сви говоре: магисторъ — магистора, и майсторъ — майстора, и т. д.

(продужиће се).

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Една часть войске французске већ е дошла у великій логоръ кодъ Маслака близу Цариграда.

— Руси се у Криму дужъ Черне-рѣке яко утврђую.

— У Одеси налазе се садъ 28,000 руски войника а батеріе су около цѣле Одесе повучене и са 230 топова наоружане.

— Омеръ-паша добія въз Варне подкреплена; овы дана дошло му е 9000 м. в батерія и 3000 коня. Предстраже турске стое близу Сака. Кодъ Евпаторіе, веле страни листови, колосална утврѣния направљена су; но и Руси су на Алми и Белбеку таква утврѣния поправили, да е тешко икоіой войсци продрети. На Алми стое 30,000 Руса, подъ ѣнераломъ Хрулевымъ, а на Белбеку 45,000 подъ самимъ Горчаковымъ.

— Руси су дужъ балтійскогъ мора батеріе утврдили; на обалама овога мора стое 140,000 Руса.

— Руски посланци у Бечу нису іошъ никаквы упутствія изъ Петербурга добили, па зато ни 1. Априла конференціе ніе было,

— Руска войска у Польској іошъ се ніе са зимшта кренула. осимъ што е една мала часть некій данъ у Бесарабію отишла, — Оданде су већ отишли регрути (20,000 момака) у Кіевъ.

— Рускій ѣнералъ Хрустевъ съ највећомъ отважности брани обкопе кадъ Сапунъ-горе. Збогъ те нѣгове отважности самъ му е князь Горчаковъ 14. Марта войничкій орденъ на прси приденуо.

— Князь Бебутовъ опетъ се са своіомъ войскомъ къ Акалчику упутіо.

— Страни листови являю, да Француска и Енглеска ишту на конференціи одъ Русіе, да нѣова войска остане у Севастополю 5 година, докъ се зато време несазиди еданъ градъ на црноморској обали съ турске стране.

— Кажу, да западне силе нешту садъ одъ Русіе да свою флоту на црnome мору умали, већ да и у напредакъ ополка остане, колика е садъ. Но Русія, веле, неће на ово да пристане.

— Француски листови являю, да ће се Пруска скоримъ съ Аустріомъ споразумѣти.

— Францускій министръ Друен-дели посѣтіо е у Бечу княза Метерниха.

— Али-паша посланикъ портинъ на бечкой коеферанціи имао е 1. Априла аудіенцію кодъ цара.

— Париска берза за кратко време много е несрећнике упропастила; тако е некій данъ еданъ младъ трговацъ изгубіо 300,000 франака, и збогъ тога самъ себе живота лишіо.

Течай новаца: сребро 126; дукати по 5 ф. 53 кр. ср. за банке.

Ко намъ до 15. Априла непошалъ предплату за прошла 3 месеца, преста ће му се шилати далъ овај листъ. Учр.